

Zadel je zlasti vse šaljive prizore; ker je bilo malo slovenskih iger, se je lotil sam prestave in uredil igri „Črni Peter“ in „Zakonska sol“. Igrista bogve kaj prida po vsebini, a igrali sta se tako, da celo „Daničin“ dopisnik, ki strogo graja vsebino, priznava, da se mora dati igralcem najboljše izpričevalo za izvajanje. Podpirala sta ga najbolj profesor Šuman in njegova gospa. Dvorni svetnik Šuman pa še sedaj trdi, da je Prelog prekosil vse in se kretal na odru kakor pravi umetnik.

V tej dobi se je mnogo zanimal za šole in napredek slovenske mladine. Posnemal je pač svojega

GLAVNI ŠATOR PRI SLAVNOSTI TRISTOLETнице
SV. CIRILA IN METODA 3. AVG. 1863

rojaka St. Vraza in pošiljal na vse strani v šole knjige vsakovrstne vsebine, da se delijo med otroke. Tako je razdelil v Jarenini ob priliki čitalniškega izleta 40 Razlagovih pesmaric; isto vemo o njem pri magdalenski šoli. Na prošnjo učiteljevo je tudi podaril učencem te šole mnogo knjig za deco; „Marburger Zeitung“ je takoj zatrobila v svet, da so vse te knjige pobrali šolski ogledi in jih povrnili Prelogu, češ, da so ruske. List pa je moral v prihodnji številki poravnati to zlobnost s popravkom.

L. 1867. 15. septembra je govoril dr. Prelog kot slavnostni govornik na veliki svečanosti v spomin

Kremplju; s svojim razmotrivanjem poučuje ljudstvo, da skrbi v prvi vrsti za dušni razvoj otrok in svojo srečo; priporoča poslušavcem čitanje domačih listov in jih navdušuje za bralna društva, ki bi se morala snovati v vsaki vasi.

Dr. Prelog kot urednik.

Njegovo največje delo, ki je za Spodnji Štajer zares velikanskega pomena, je iz l. 1867. Mož — zdravnik — začne na Štajerskem bistriti glavo svojim rojakom z istim orožjem, s katerim je prebudil iz spanja Kranjce dr. Bleiweiß — zdravnik. Nekega dne založi kavcijo 1000 goldinarjev in začne izdajati list „Slov. Gospodar“, ki zavzema zares prvo mesto v probujo spodnještajerskega ljudstva. Nihče ni slutil v Mariboru o njegovih načrtih; 16. januarja prinese sam prvo številko v čitalnico in jo s ponosom kaže svojim znancem, poudarjajoč, da imajo Mariborčani sedaj tudi svoj list. Reči moramo, da je osnoval dr. Prelog komaj še v pravem času svoj list; skoro bi že bilo prepozno. „Novice“ niso bile tako razširjene na Štajerskem; čitali so jih radi bolj omikani možje, a med ljudstvo so prodirale le počasno. Dr. Prelog je že dobro poznal slovensko štajersko ljudstvo; začel je mirno poučevati v gospodarskih in kmetijskih zadevah, vpletal pa je tuptam narodne pravice in narodne dolžnosti. Za narodnostno navdušenje si je moral šele odgojiti bralcev. Strogo se je držal svojega gesla: „Poduk v gospodarstvu bogati deželo“. Tako je delal pred njim tudi dr. Bleiweiß; saj so njegove „Novice“ vznikle iz zapiskov Kmetijske družbe.

Delo je bilo za dr. Preloga naporno. Pomisliti moramo, da se je sam šele uril v pisavi, saj ni nikdar obiskoval slovenskih šol. Začetkoma je šlo trdo; poleg svojega že precej obširnega zdravniškega poslovanja in obilega posla v društvih, je oskrboval v upravništvu in uredništvu vse sam. Tiskalo se je po 500 listov. Dr. Prelog kot urednik nam je prav vzoren mož na svojem mestu, ki ima zares v mislih zlate namene, katere hoče uresničiti z gorečo ljubeznijo do svojega naroda. Le glejmo, kaj piše v uvodnem članku „Vabilo“ 17. decembra 1868: „Z rodoljubnim srcem se vsede urednik slovenskega lista k delu in poišče iz vseh najboljših gospodarskih listov vse, kar bi vtegnilo našim slovenskim kmetom in sploh gospodarjem v korist služiti, uči kakor prav kaki školnik iz pohlevne časnikarske stolice o poljedelstvu, živinoreji, sadjereji in kako se travniki pojijo . . . pišejo mu tudi najiminitnejši slovanski gospodarji in povedo, kaj so sami skusili i. t. d.“

Umazane konkurence v časnikarstvu dr. Prelog ni poznal; dasi je bil njegov list šele leto star in